

Op Stapel 2023-05

17 maart 2023

In de rubriek Op Stapel geven de collega's van de afdeling Beleid en Belangenbehartiging kort toelichting bij ontwerpregelgeving die eerstdaags wordt behandeld in het Vlaams Parlement (decreten) of door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd (besluiten).

De toelichting geeft de stand van zaken weer bij het afsluiten van de onderhandelingen in Sectorcomité X. Definitief uitsluitsel kan uiteraard alleen de tekst geven die in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd.

Voor bijkomende inlichtingen kunt u terecht bij:

GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
Afdeling Beleid en Belangenbehartiging
Team Beleidsthema's en Onderhandelingen
Jan Fransen (wat de toelichting betreft)
jan.fransen@g-o.be

Geert Spiessens (wat het standpunt van het GO! betreft)
geert.spiessens@g-o.be

Had u graag zelf de tekst van het ontwerpdecreet of -besluit nagelezen?
Laat het weten aan:

Wim Versporten
wim.versporten@g-o.be

U kunt bij hem ook terecht met uw commentaar, opmerkingen, bedenkingen en suggesties.

In deze aflevering:

Voorontwerp van decreet over het onderwijs XXXIII

1. Voorontwerp van decreet over het onderwijs XXXIII

1.1. Wijzigingen van het decreet rechtspositie GO!

Opheffen verplichting tijdelijke personeelsleden om voor 15 juni kandidaatstelling in te dienen

Het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs bepaalt dat een kandidaat voor een tijdelijke aanstelling zich jaarlijks kandidaat moet stellen voor 15 juni bij de scholengroep. Dit garandeert de kandidaat die zijn kandidatuur vóór de betrokken datum heeft ingediend, dat zijn kandidatuur in aanmerking wordt genomen telkens als zich in de loop van het komende schooljaar een vacature voordoet. Zeker in tijden van algemene schaarste heeft deze bepaling echter ingeboet aan relevantie. De bepaling verhindert een scholengroep om in te stappen in programma's (zoals van de VDAB) die vacatures en sollicitaties op de krappe arbeidsmarkt proberen te matchen. Als openbaar bestuur maken de instellingen van het Gemeenschapsonderwijs de betrekkingen die vacant zijn, evident openbaar.

Vereenvoudigde procedure kamer en college van beroep

Vanuit de Kamers van Beroep, bevoegd inzake tuchtaangelegenheden, en het College van Beroep, bevoegd inzake evaluatie, komt de vraag naar de invoering in de procedureregeling van de mogelijkheid om in gevallen van manifeste onontvankelijkheid of onbevoegdheid van de Kamer/het College, binnen een verkorte procedure een beslissing te laten nemen zonder dat de Kamer/het College moet worden bijeengeroepen. Opdat deze verkorte procedure in de bestaande besluiten kan ingeschreven worden, dient eerst in een decretale basis te worden voorzien.

Resultaten Vlaamse toetsen worden niet gebruikt bij evaluatie van personeelsleden.

De Vlaamse toetsen hebben tot doel de onderwijskwaliteit te versterken en te monitoren. Er wordt expliciet voorzien dat de resultaten van de Vlaamse toetsen niet zullen gebruikt worden als een element bij de evaluatie van een individueel personeelslid. Dit is een gevolg van het feit dat de personeelsleden worden geëvalueerd op basis van de uitvoering van de kerntaken opgenomen in hun functiebeschrijving. Dit staat los van positieve, dan wel negatieve resultaten die leerlingen behalen bij de Vlaamse toetsen.

1.2. Wijzigingen van het decreet basisonderwijs en van de Codex Secundair Onderwijs

Definitie leerling met een zorgthuis

In de meest recente definitie van 'leerling met een zorgthuis', worden niet-begeleide minderjarige vreemdelingen opgenomen in het toepassingsgebied van de definitie. Echter werd een subgroep van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen vergeten, met name niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die onderdaan zijn van een land dat lid is van de Europese Economische Ruimte of van Zwitserland. Tevens voert de Vlaamse Regering, naar aanleiding van het nieuwe decreet over de onderwijsinternaten, een terminologische wijziging door. Men wijzigt de term van 'schoolinternaten' naar 'onderwijsinternaten'.

Inschrijvingsrecht: ontbindende voorwaarde verduidelijking i.v.m. ontbinden met het oog op het daaropvolgend schooljaar

De formulering van wat er gebeurt als de termijn van zestig kalenderdagen is verstreken zonder dat de school een beslissing heeft genomen over de ontbinding, moet aangepast worden conform het advies van de Raad van State bij het decreet. Zo wordt de zin “nadat de voormelde termijn van zestig kalenderdagen is verstreken, is de leerling definitief ingeschreven” vervangen door de zin “als de termijn van zestig kalenderdagen is verstreken zonder dat de school een beslissing heeft genomen, is de leerling definitief ingeschreven”. Een school kan kiezen om te ontbinden hetzij op het einde van het huidige schooljaar, hetzij op het einde van het daaropvolgend schooljaar.

Technische correctie aan de ventielprocedure en mogelijkheid om toch nog in te schrijven bij een uitzonderlijke omstandigheden als de ventielprocedure is ingeroepen.

Aan de ‘ventielprocedure’ waarbij scholen die niet aanmelden toestemming kunnen vragen aan de CLR om toch te mogen weigeren omwille van uitzonderlijke omstandigheden, worden enkele technische verbeteringen aangebracht. Als de CLR weigeringen op basis van capaciteit, omwille van uitzonderlijke omstandigheden toestaat, dan behandelt het schoolbestuur in voorkomend geval ook vragen over een erkenning van een uitzonderlijke situatie van een in te schrijven leerling

Inschrijvingsrecht: technische correctie 10 kalenderdagen

Duidelijk wordt gemaakt dat de termijn van de 10 kalenderdagen start *na de ontvangst* van het negatieve besluit (en niet na het negatieve besluit zoals voorheen) over de afwijking op het standaarddossier.

Wettelijk vermoeden van deskundigheid van de klassenraad

De Vlaamse Regering wil het vermoeden van deskundigheid bij evaluatiebeslissingen van de klassenraad decretaal verankeren. Die bepaling geldt, voor het secundair onderwijs, voor de beslissingen van de klassenraden m.b.t. evaluatiebeslissingen (delibererende klassenraden). Voor het lager onderwijs geldt deze bepaling m.b.t. beslissingen van de klassenraad over het getuigschrift basisonderwijs. Aanleiding van deze maatregel is de toenemende juridisering van het onderwijs, waarbij evaluatiebeslissingen van klassenraden steeds vaker worden aangevochten.

In de rechtspraak van de Raad van State bestaat reeds een vermoeden van deskundigheid van de klassenraad bij evaluatiebeslissingen. Dat betekent dat de Raad van State ervan uitgaat dat een klassenraad steeds deskundig handelt. De leden van de klassenraad worden geacht de professionaliteit te hebben om bekwaam te oordelen over de vorderingen die een leerling heeft gemaakt. Wanneer een leerling/ouder van oordeel is dat er onwettelijk is gehandeld, is het aan de leerling/ouder om dat te bewijzen. Dit bestaande principe wordt nu decretaal verankerd. De Vlaamse Regering wil zo het vertrouwen in leerkrachten en klassenraden bevestigen. Deze maatregel doet geen afbreuk aan de motiveringsplicht van de klassenraad bij evaluatiebeslissingen.

GOK in BUO

De wijzigingen voor buitengewoon basis- en secundair onderwijs bepalen dat “interneren” niet meegeteld worden voor het bereiken van de voorwaarde van ten minste 40% regelmatige leerlingen type basisaanbod en type 3 die beantwoorden aan de gelijkheidsindicator (opleidingsniveau moeder).

1.3. Wijzigingen van het decreet basisonderwijs

Toelatingsvoorwaarden vervroegde instap buitengewoon lager onderwijs

Het schrappen van de leeftijdsvoorwaarde in het lager onderwijs geldt ook voor het buitengewoon lager onderwijs omdat ook daar cognitief sterk functionerende kinderen les kunnen volgen. Voor het schrappen van de leeftijdsvoorwaarde konden ouders zelf beslissen in het buitengewoon onderwijs om hun kind vervroegd te laten instappen. Er was enkel een advies van de klassenraad (en CLB) nodig. Door het schrappen van de leeftijdsvoorwaarde is dit niet meer wenselijk en zullen ouders voor de vervroegde instap in het buitengewoon lager onderwijs een gunstig advies nodig hebben van de klassenraad kleuteronderwijs of een gunstige beslissing van de klassenraad lager onderwijs net zoals bij de vervroegde instap in het gewoon lager onderwijs. Ook voor de vervroegde instap in het gewoon lager onderwijs is een gunstig advies van de klassenraad kleuteronderwijs nodig. Indien de klassenraad kleuteronderwijs een ongunstig advies geeft, dan kan het kind toch nog vervroegd instappen mits een gunstige beslissing van de klassenraad lager onderwijs. Zowel voor de vervroegde instap in het gewoon lager onderwijs als voor de vervroegde instap in het buitengewoon lager onderwijs geldt dat kinderen die het jaar voordien niet naar school gingen, enkel een gunstige beslissing van de klassenraad lager onderwijs nodig hebben.

Niet-leerplichtige leerlingen in het lager onderwijs: regels inzake afwezigheden en regelmatige leerlingen

Door het schrappen van de leeftijdsvoorwaarde voor de toelating tot het lager onderwijs om sterk functionerende leerlingen beter te ondersteunen, kunnen er nu ook niet-leerplichtige leerlingen ingeschreven zijn in het lager onderwijs. Er wordt bepaald dat op deze leerlingen dezelfde regels inzake afwezigheden en regelmatigheid van toepassing zijn als op voltijds leerplichtige leerlingen.

Verplichte overcapaciteitsgroep in het kleuteronderwijs voor leerlingen die niet voldoen aan de toelatingsvoorwaarden lager onderwijs

De regelgeving over de toelatingsvoorwaarden tot het lager onderwijs werd eerder aangepast zodat leerlingen waarvan nog niet vaststaat dat ze voldoen aan de toelatingsvoorwaarden onder ontbindende voorwaarde worden ingeschreven in het lager onderwijs in plaats van onder opschortende voorwaarde. Zo volgen ze al les in het lager onderwijs. Er werd voorzien dat indien na de start van het schooljaar de klassenraad lager onderwijs een negatieve beslissing neemt over de toelating tot het lager onderwijs, de school voor het kleuteronderwijs waar de leerling vorig jaar les volgde, verplicht de leerling in overcapaciteit moet inschrijven. Deze wijziging waardoor deze leerlingen verplicht in overcapaciteit worden ingeschreven, werd doorgevoerd voor het inschrijvingsrecht dat van toepassing is op de inschrijvingen voor het schooljaar 22-23. Deze verplichting wordt nu ook doorgevoerd in het gewoon basisonderwijs voor de schooljaren 2023-2024 en volgende.

1.4. Wijzigingen van het decreet betreffende het volwassenenonderwijs

Verdeling van de punten voor de adjunct-directeurs van gefuseerde CVO na uitdiensttreding

Bij de uitdiensttreding van voormalige directeurs van gefuseerde CVO worden de extra 130 punten niet meer aan het gefuseerde CVO toegekend maar aan het totale volume van punten dat over alle CVO

verdeeld wordt. Omdat er een verschillende groeicnorm geldt voor het totale volume van punten voor de NT2-studiegebieden (open-end) en voor de overige studiegebieden (0,8%), moet hiervoor een verdelingswijze vastgelegd worden.

Aanpassing inschrijvingsgeld NT2 basiseducatie

Bij de aanpassingen van de bepalingen rond het inschrijvingsgeld voor NT2-opleidingen van het niveau richtgraad 2 (B1) aan het decreet volwassenenonderwijs waren de toekomstige opleidingen voor cursisten van de basiseducatie voor het taalvaardigheidsniveau B1 mondeling nog niet meegenomen. Deze opleidingen zijn momenteel in ontwikkeling en zullen in de loop van 2023 ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. De vroegste ingangsdatum voor deze opleidingen is 1 september 2023. Daarom worden deze opleidingen van de basiseducatie nu toegevoegd aan de vrijstellingscategorieën die al voor de NT2-opleiding van richtgraad 2 van het secundair volwassenenonderwijs gelden.

Correctie NT2-overgangsbepaling

Bij de overgangsbepaling in het wijzigingsdecreet NT2 is de vermelding van de opleidingen voor andersgealfabetiseerde NT2-cursisten over het hoofd gezien. Deze vergetelheid wordt nu rechtgezet. Bovendien wordt verduidelijkt dat de vrijstelling van inschrijvingsgeld ook geldt voor de gestandaardiseerde NT2-test.

1.5. Wijzigingen van het decreet betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap

Flexibiliteit in de studiebekrachtiging

Vanaf dit schooljaar (2022-2023) is het in het voltijds (dual en niet-dual) secundair onderwijs mogelijk om de gebruikelijke studieduur in te korten voor cognitief sterk functionerende leerlingen. De bevoegdheid om voor individuele gevallen deze beslissing te nemen, ligt bij de klassenraad. Uiteraard doet dit geen afbreuk aan de voorwaarde om in voldoende mate alle onderwijsdoelen (competenties) van de gevolgde opleiding in voldoende mate te bereiken, om te slagen en het overeenkomstig studiebewijs te verwerven. In het stelsel leren en werken is deze mogelijkheid nog niet voorzien. Vanaf het schooljaar 2023-2024 zal dit wél het geval worden, wat de kwalificatiekansen van leerlingen in het stelsel leren en werken vergroot.

1.6. Wijzigingen van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs

Termijnen beroep bij evaluatie onvoldoende

Deze wijziging heeft tot doel om een procedurebepaling te optimaliseren en aan te passen door rekening te houden met de vakantiekalender in het onderwijs. De verlenging met de duur van de schoolvakantieperiode die mogelijk interfereert met de termijn waarbinnen de raad van beroep advies

moet uitbrengen, garandeert een kwaliteitsvolle behandeling van het beroep. Hiermee wordt enkel de mogelijkheid gecreëerd, maar de raad van beroep hoeft deze termijn uiteraard niet uit te putten.

1.7. Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs

Programmaties gewoon secundair onderwijs

De programmatie van structuuronderdelen in het secundair onderwijs verloopt in de meeste gevallen via een aanvraagprocedure en een beslissing van de Vlaamse Regering na adviezen van de bevoegde diensten, de Onderwijsinspectie, de VLOR en in voorkomend geval de SERV. In een aantal gevallen kunnen scholen vrij programmeren. De programmatieaanvraag via de Vlaamse Regering zorgt bij de scholen voor veel extra administratieve taken en bijkomende planlast. Via een aanpassing van de programmatieprocedure wordt de mogelijkheid tot vrije programmatie uitgebreid, waarmee de overheid een reductie van die planlast beoogt. Op die manier kunnen de schoolbesturen en -directies zich meer focussen op hun kerntaken. Er wordt wel over gewaakt dat de verbreding van de vrije programmaties niet tot doel kan hebben om louter de omkadering te optimaliseren.

Concreet zullen scholen de mogelijkheid krijgen om niet-niche structuuronderdelen vrij te programmeren binnen de studiedomeinen en onderwijsvormen die de school al organiseert. Dit principe wordt doorgetrokken naar de domeinoverschrijdende structuuronderdelen van de doorstroomfinaliteit, onderwijsvorm ASO. Ook wordt een grendel ingebouwd zodat een programmatie van een structuuronderdeel in een bepaalde vestigingsplaats enkel mogelijk is als het desbetreffende structuuronderdeel nog niet wordt georganiseerd door een andere school op dezelfde vestigingsplaats. Deze regeling geldt ook voor de eerste graad secundair onderwijs.

Verder zal de ingebruikname van een nieuwe vestigingsplaats in dezelfde of in een aangrenzende gemeente ook met een melding kunnen. In die nieuwe vestigingsplaats kan tijdens het eerste schooljaar van ingebruikname enkel een bestaand aanbod van de school georganiseerd worden.

Deze regelgeving maakt ook enerzijds overheveling van niet-niche structuuronderdelen van de ene school naar de andere school en anderzijds inruil van niet-niche structuuronderdelen tussen scholen mogelijk. Hieraan worden wel enkele voorwaarden gekoppeld.

De bestaande procedure via de Vlaamse Regering blijft ook behouden voor niche-basisopties en niche-structuuronderdelen aangezien er omwille van macrodoelmatigheid een aanbodbeperking geldt.

Afsluitend stimuleert de Vlaamse Regering ook verder de uitrol van het Duaal Leren in het secundair onderwijs. Scholen zullen via vrije programmatie het duaal structuuronderdeel kunnen aanbieden, als de niet-duale variant al aangeboden wordt binnen de school. Ook de omgekeerde beweging wordt mogelijk gemaakt. Hierdoor kunnen bedrijven en scholen sneller schakelen om een op maat gericht aanbod voor alle leerlingen mogelijk te maken.

De Vlaamse Regering wil dus vanaf het schooljaar 2024-2025 meer autonomie en verantwoordelijkheid geven aan de scholen, schoolbesturen en scholengemeenschappen. Door deze regelgeving kan er sneller ingespeeld worden op de lokale behoeften, maar dienen zij ook te waken om te voorzien een in

transparant, rationeel en kwalitatief onderwijsaanbod. De impact hiervan op het onderwijsaanbod zal nauwgezet gemonitord worden.

Programmaties buitengewoon secundair onderwijs

Via deze regelgeving worden de programmatieregels voor het buitengewoon secundair onderwijs geoptimaliseerd. De programmatieaanvraag via de Vlaamse Regering zorgt namelijk voor veel bijkomende administratieve taken en bijkomende planlast voor scholen, schoolbesturen en scholengemeenschappen. De aanpassing zorgt er ook voor dat er sneller kan ingespeeld worden op de (lokale) noden.

Het wordt ook mogelijk dat een nieuwe school uitzonderlijk één opleidingsvorm (OV) kan programmeren in plaats van de gebruikelijke minimaal twee opleidingsvormen.

De programmatie van structuuronderdelen in het secundair onderwijs verloopt in de meeste gevallen via een aanvraagprocedure en een beslissing van de Vlaamse Regering na adviezen van de bevoegde diensten, de Onderwijsinspectie, de VLOR en in voorkomend geval de SERV. Slechts in een beperkt aantal gevallen kunnen scholen vrij programmeren. De programmatieaanvraag via de Vlaamse Regering zorgt bij de scholen voor veel extra administratieve taken en bijkomende planlast

Via een aanpassing van de programmatieprocedure voor scholen van OV3 en OV4, zonder een aanbod type 9 wordt de mogelijkheid tot vrije programmatie uitgebreid, waarmee een reductie van die planlast wordt beoogd. Concreet zullen scholen van OV3, zonder een aanbod van type 9, structuuronderdelen vrij kunnen programmeren binnen de studiedomeinen die de school al organiseert. Daarnaast kunnen schoolbesturen identieke structuuronderdelen van de kwalificatiefase ook vrij programmeren in de integratiefase (zowel voor niet-duale als voor duale structuuronderdelen in OV3). In scholen van OV4, zonder een aanbod van type 9, volgt de programmatie van structuuronderdelen verder de regels van het gewoon secundair onderwijs. De uitbreiding van de vrije programmaties in het gewoon secundair onderwijs betekent dus ook een planlastvermindering voor deze scholen. De norm voor het gewoon onderwijs bij programmaties is niet van toepassing in het buitengewoon onderwijs, opleidingsvorm 4.

De Vlaamse Regering stimuleert ook de verdere uitrol van het Duaal Leren in het secundair onderwijs, zowel in het gewoon als het buitengewoon onderwijs. Scholen zullen via vrije programmatie het duaal structuuronderdeel kunnen aanbieden, indien de niet-duale variant al aangeboden wordt binnen de school. Ook de omgekeerde beweging wordt mogelijk gemaakt. Hierdoor kunnen bedrijven en scholen sneller schakelen om een op maat gericht aanbod voor alle leerlingen mogelijk te maken.

De Vlaamse Regering wil dus vanaf het schooljaar 2024-2025 meer autonomie en verantwoordelijkheid geven aan de scholen, schoolbesturen en scholengemeenschap. Door deze regelgeving kan er sneller ingespeeld worden op de lokale behoeften, maar dienen zij ook te waken om te voorzien een in transparant, rationeel en kwalitatief onderwijsaanbod. De impact hiervan op het onderwijsaanbod zal nauwgezet gemonitord worden.

Afsluitend wordt er meer systematiek in de aanvraagprocedure gebracht voor een betere organisatie. Momenteel kan een school op ieder moment een programmatie van een structuuronderdeel indienen waarover de Vlaamse Regering beslist voor OV4 aan te vragen, uiterlijk 2 maanden voor oprichting van dat structuuronderdeel. Dit wordt, gelet op de realiteit van de aanvragen verschoven naar 2 data, 30 november en 31 maart.

Er wordt ook telkens toegevoegd dat de aanvraagtermijn een vervaltermijn is en dat de goedkeuringstermijn een ordetermin is.

Wijziging benaming derde leerjaren van de derde graad (7de leerjaren)

Met de modernisering van het secundair onderwijs die geleidelijk wordt uitgerold, krijgt het studieaanbod een transparantere indeling en elke studierichting een duidelijke finaliteit. Met voorliggende bepalingen wordt voor de derde leerjaren van de derde graad de modernisering van het secundair onderwijs niet afgewacht. Om leerlingen te ondersteunen in het maken van geïnformeerde en bewuste studiekeuzes in de derde graad worden de benamingen van de derde leerjaren van de derde graad geactualiseerd per 1 september 2023. Zo wordt het studieaanbod van het derde leerjaar van de derde graad transparanter en de finaliteit ervan helderder voor leerlingen en ouders. Met voorliggende bepalingen worden de noodzakelijke aanpassingen aan de Codex Secundair Onderwijs aangebracht om de naamswijzigingen door te voeren in de periode voorafgaand aan de modernisering van de 7de leerjaren. Met het oog op de uitrol van de modernisering in de 7de leerjaren zal men tegen 2025 nog bepalingen van de Codex Secundair Onderwijs moeten aanpassen. Deze werkwijze wordt gehanteerd in functie van legistische transparantie, om een duidelijk onderscheid te maken tussen de niet-gemoderniseerde en de gemoderniseerde structuur van de 7de leerjaren.

Alle derde leerjaren van de derde graad krijgen de benaming “7de leerjaar” waardoor duidelijk wordt dat deze leerjaren wel degelijk tot het secundair onderwijs behoren en aansluiten op de onderwijsloopbanen in het secundair onderwijs. De Se-n-Se van het technisch en kunstsecundair onderwijs worden vervangen door “7de leerjaar” of “7de leerjaren” al naargelang het geval. Voor de voorbereidende leerjaren hoger onderwijs, het naamloos leerjaar en de specialisatiejaren wordt aan deze benaming ook de finaliteit toegevoegd. Zo heet een voorbereidend jaar op het hoger onderwijs of het naamloos leerjaar vanaf volgend schooljaar een “7de leerjaar gericht op het hoger onderwijs”. Een specialisatiejaar (bso) wordt een “7de leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt”.

Actualisering multisectoraal onderwijsaanbod – scholengemeenschappen

De modernisering van het secundair onderwijs brengt voor de tweede en de derde graad van het secundair onderwijs een nieuwe indeling van het studieaanbod met zich mee: de studierichtingen worden gerangschikt volgens finaliteit, onderwijsvorm en studiedomein. Deze nieuwe indeling heeft ook een impact op de operationalisering van het multisectoraal onderwijsaanbod dat een scholengemeenschap moet organiseren en die momenteel nog wordt uitgedrukt in onderwijsvormen en studiegebieden.

Inschrijvingsrecht: vermijden van dubbele inschrijvingen in het BUSO

Een regeling wordt toegevoegd over het vermijden van dubbele inschrijvingen voor de inschrijvingen in het buitengewoon secundair onderwijs vanaf 1/9/22 voor de inschrijvingen voor het schooljaar 23-24.

Geen schoolreglement in opleidingsvorm 4, type 5 bij een ziekenhuis of een residentiële setting

Scholen met opleidingsvorm 4, type 5 in het buitengewoon secundair onderwijs bij een ziekenhuis of een residentiële setting moeten een schoolreglement hebben. Dit is overbodig, daarom wordt een uitzondering toegevoegd.

Aanpassing studieaanbod topsport zonder herprogrammatie

De in- en uitstroom van het aantal topsportleerlingen is volatiel. Hierdoor is de school niet zeker dat elk schooljaar alle topsportrichtingen kunnen worden ingericht. Daarom wordt het mogelijk gemaakt om binnen de graad slechts één leerjaar in te richten, zonder per definitie met verplichting tot uit- of afbouw van die richting of tot herprogrammatie ervan te worden geassocieerd.

Het individueel vrijstellen van het volgen van bepaalde onderdelen van de vorming van een bepaald structuuronderdeel als de leerling al geslaagd is voor dit onderdeel van de vorming.

De vakken behaald via de examencommissie komen vanaf nu in aanmerking voor vrijstellingen op basis van een gunstige beslissing van de klassenraad.

Onderwijsdoelen, curriculumdossiers en specifieke eindtermen

De eindtermen, de uitbreidingsdoelen, de ontwikkelingsdoelen en de specifieke eindtermen worden als ontwerp van decreet ingediend in het Vlaams Parlement. Dit betekent dat de decreetgever ook de koppeling maakt van specifieke eindtermen aan elk afzonderlijk structuuronderdeel van de derde graad doorstroom- of dubbele finaliteit. Deze regeling staat haaks op de bestaande modaliteiten rond actualisering van het studieaanbod (matrix secundair onderwijs) en de invulling/samenstelling van structuuronderdelen op basis van beroeps- en deelkwalificaties, waar er wel een delegatie is. De voormelde koppeling van decretaal vastgelegde specifieke eindtermen aan structuuronderdelen wordt nu gedelegeerd aan de Vlaamse Regering. De uitvoering wordt dan een onderdeel van de actualisering en invulling van het studieaanbod.

Een curriculumdossier beschrijft het geheel van de vorming van een structuuronderdeel en brengt alle doelen die van toepassing zijn op dat structuuronderdeel samen. Het Gemeenschapsonderwijs en de verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs stellen gezamenlijk een curriculumdossier samen en dienen dit in ter goedkeuring door de Vlaamse Regering. De uitvoeringsreglementering bepaalt dat 1 september van het schooljaar voorafgaand aan het schooljaar van implementatie de limietdatum is voor indiening van een curriculumdossier.

Het is uitzonderlijk mogelijk dat de Vlaamse Regering alsnog na de datum van indiening van het curriculumdossier een beslissing neemt over de opname van een nieuw structuuronderdeel in het studieaanbod SO of over inhoudelijke wijzigingen van een bestaand structuuronderdeel. De onderwijsverstrekkers kunnen in dat geval niet de reglementaire limietdatum voor indiening van het overeenkomstig curriculumdossier respecteren. De Regering voorziet in een oplossing door het werken met een curriculumdossier pas op te leggen vanaf het 2de jaar dat het structuuronderdeel wordt ingericht.

Koppeling aanloopstructuuronderdeel – duaal structuuronderdeel

Leerlingen met een interesse in duaal leren, maar die nog in onvoldoende mate beschikken over de nodige arbeidsgerichte competenties, kunnen zich inschrijven in een aanloopstructuuronderdeel. Dit aanloopstructuuronderdeel wordt inhoudelijk ingevuld door een clustering van competenties uit een standaardtraject (of combinatie van standaardtrajecten) van bovenliggende duale structuuronderdelen. Deze koppeling garandeert dat competenties die worden verworven in het aanloopstructuuronderdeel, kunnen meegenomen worden in het duale structuuronderdeel. De koppeling is vandaag voorzien in het standaardtraject zelf, waarbij elk standaardtraject eveneens een verwijzing naar het bijhorende aanloopstructuuronderdeel (daar waar van toepassing) bevat. Buiten dit standaardtraject is er echter

geen overzicht van koppeling, daar waar dit wel noodzakelijk is wanneer het standaardtraject zal komen te verdwijnen door de implementatie van curriculumdossiers. Deze koppeling is nu voorzien.

1.8. Wijzigingen van codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs

Leer-id

LeerID is de single sign-on oplossing van de Vlaamse overheid, die leerlingen van het leerplichtonderwijs toelaat om via 1 gebruikersnaam en 1 wachtwoord aan te melden op allerhande digitale leermiddelen en toepassingen. De LeerID moet een efficiëntere toegang tot digitale leermiddelen voorzien, een vermindering van administratief, handmatig en repetitief werk en planlast. De LeerID vormt tevens een veilig platform voor digitale toetsen, bijvoorbeeld de Vlaamse toetsen en garandeert een correcte afdekking van wettelijke vereisten zoals privacy en auteursrechten.

Goedkeuring vervangende onderwijsdoelen

Vervangende ontwikkelingsdoelen en eindtermen die door de Vlaamse Regering ontvankelijk en gelijkwaardig zijn beoordeeld, moeten voor een juridisch sluitende toepassing ook ter goedkeuring ingediend worden bij het Vlaams Parlement.

1.9. Wijziging van het decreet betreffende de alternatieve financiering van schoolinfrastructuur via projectspecifieke DBFM-overeenkomsten en wijziging van het decreet over DBFM-Scholen van Vlaanderen

Schoolinfrastructuur – renteplafond DBFM

Een stijging is merkbaar van de lange termijn-rentevoeten op de financiële markten. Deze stijging heeft een effect op de DBFM-programma's voor de projectspecifieke DBFM-overeenkomsten en Scholen van Vlaanderen. Om schoolbesturen stabiliteit te bieden, wordt decretaal voorzien in een renteplafond voor de berekening van de eigen bijdragen van de inrichtende machten in de beschikbaarheidsvergoeding.

1.10. Wijzigingen van het decreet betreffende het deeltijds kunstonderwijs

Verfijning definitie opleiding

De definitie van opleiding voor de 3de en 4de graad en de specialisatie muziek wordt gewijzigd. De definitie impliceert dat een muziekinstrument steeds een vereiste is, terwijl er ook opties zijn zonder instrument.

Verfijning bepalingen over veranderen van traject en herinstroom

Er wordt verduidelijkt dat een leerling voortaan enkel nog tot de eerste lesdag na de kerstvakantie van traject kan veranderen.

Aanpassing academiereglement dko

Naar analogie van basis- en secundaire scholen die een digitaal akkoord kunnen krijgen van ouders over (een wijziging van) het schoolreglement kunnen leerlingen dko of hun ouders zich voortaan ook digitaal akkoord verklaren met het academiereglement.

Verfijning voorrangsregeling bij inschrijving

Er wordt verduidelijkt dat leerlingen die al een opleiding volgen in een academie niet enkel voor de vervolgopleiding voorrang kunnen laten gelden, maar ook voor een volgend leerjaar van dezelfde opleiding. De uiterste inschrijfdatum voor die voorrang wordt vervroegd naar 5 juli.

Besteden van lestijden voor pedagogische coördinatie

Net als in andere onderwijsniveaus kan een academie 3% van de lestijden besteden aan pedagogische coördinatie. Dat aandeel is echter niet toereikend in een aantal academies. Het voorstel verhoogt het aantal tot 5% van lestijdenpakket onderwijzend personeel. Tegelijk wordt het aandeel tot dat maximum begrensd.

Uiterste betalingstermijn en terugbetaling inschrijvingsgeld

Om conflicten tussen leerlingen die in de loop van schooljaar hun opleiding stopzetten en het schoolbestuur of het Agentschap voor Onderwijsdiensten te vermijden, worden bepalingen over de terugbetaling van het inschrijvingsgeld voorzien. Ook krijgt het schoolbestuur de mogelijkheid om leerlingen uit te schrijven die na de uiterste betalingstermijn hun inschrijvingsgeld niet betaald hebben.

Vereenvoudiging berekening punten en werkingsbudget Kunstkuur

De huidige verschillende berekeningswijze van puntenenveloppe en werkingsbudget leidt ertoe dat ofwel niet het volledige werkingsbudget ofwel niet alle voorziene lestijden kunnen worden ingezet. Door een jaarlijks vaststaande puntenenveloppe en een maximaal jaarlijks in te zetten puntenvolume voor nieuwe samenwerkingsinitiatieven zal de transparantie naar scholen en academies m.b.t. zekerheid en voorspelbaarheid van de te verdelen middelen toenemen. Bovendien zal het werkingsbudget voor een goedgekeurd samenwerkingsinitiatief pro rata van de toegekende puntenenveloppe berekend worden, wat de coherentie van de toegekende middelen vergroot.

1.11. Wijzigingen betreffende het kwaliteitstoezicht voor beroepskwalificerende trajecten op basis van een gemeenschappelijk kwaliteitskader en wijzigingen betreffende een geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties

Erkenning organisaties op niveau deelkwalificatie voor beroepskwalificerende opleidings- en EVC-trajecten op basis van gemeenschappelijk kwaliteitskader (GKK) en geïntegreerd beleid voor de erkenning van verworven competenties (EVC)

Een organisatie kan bevoegd worden om een erkende beroepskwalificerende opleiding- of EVC-traject aan te bieden voor een deelkwalificatie. Op dit moment is het al mogelijk om binnen een

beroepskwalificerend traject de lerende te certificeren met een bewijs van beroepskwalificatie, bewijs van deelkwalificatie of bewijs van competenties. De organisatie moet echter wel die bevoegdheid hebben op het niveau van de volledige beroepskwalificatie. Door ook organisaties de bevoegdheid te geven om erkende deelkwalificaties aan te bieden en te certificeren faciliteert men het levenslang leren. De kwalificatiemogelijkheden voor kwetsbare groepen, waarvoor een volledige beroepskwalificatie te hoog gegrepen is, worden vergroot. Voor lerenden voor wie een volledige beroepskwalificatie te tijdrovend is, wordt een drempel weggenomen. Het valideren van tussentijdse leersuccessen en zo de opbouw van kwalificaties wordt verder ondersteund.

2. Protocol van het GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap bij het voorontwerp van decreet van de Vlaamse Regering over het onderwijs XXXIII

Het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap gaat gedeeltelijk akkoord met het voorontwerp van decreet over het onderwijs XXXIII.

Maatregelen m.b.t. het secundair onderwijs

Het invoeren van een gewijzigde programmatie-regelgeving voor het gewoon en het buitengewoon SO biedt meer mogelijkheden tot vrije programmatie dan de huidige regelgeving. Op dat punt kunnen we stellen dat deze versoepeling enerzijds planlast bij de scholen kan verminderen en anderzijds scholen meer autonomie kan geven bij het uitbouwen van hun studieaanbod. Het GO! verwelkomt deze versoepeling om die redenen.

Het GO! heeft evenwel ook *bedenkingen en bezwaren* bij onderdelen van deze maatregel:

- **Artikel 42: het is positief dat er een versoepeling voorzien wordt voor de ingebruikname van een nieuwe vestigingsplaats. Het GO! betreurt echter het onderscheid tussen een melding en een gemotiveerde aanvraag en het onevenwicht dat hierdoor kan ontstaan.** Daar waar een gemeente een grote oppervlakte beslaat en/of veel aangrenzende gemeentes hebben, volstaat een melding. Voor de stad Leuven zijn er bijvoorbeeld 8 aangrenzende gemeentes, maar indien men vanuit Molenbeek een nieuwe vestigingsplaats in Schaarbeek wil opstarten, kan het niet via een melding maar via een gemotiveerde aanvraag. Nochtans vallen beide gemeentes voor het GO! onder hetzelfde schoolbestuur. **Het GO! vraagt dan ook een aanpassing van deze bepaling.**
- **De norm van minimum 5 ingeschreven leerlingen om een vrije programmatie mogelijk te maken wordt in de memorie van toelichting onderbouwd. De invoering van deze norm gaat evenwel voorbij aan de realiteit én staat op gespannen voet met de grondwettelijke verplichting van het GO! om neutraal onderwijs namens de Vlaamse Gemeenschap aan te bieden en de vrije schoolkeuze te garanderen. Het GO! gaat dan ook niet akkoord met het**

invoeren van deze of van eender welke norm op het vlak van het aantal ingeschreven leerlingen, dit om de volgende redenen:

- Bij de toepassing van de norm wordt **geen onderscheid gemaakt tussen landelijke en (groot)stedelijke gebieden** of wordt rekening gehouden met de **bevolkingsdichtheid**. Dit kan nochtans bepalend zijn voor het halen van de/een norm.
 - Daarnaast gaat de overheid hier voorbij aan het feit dat er binnen bepaalde regio's **wordt samengewerkt binnen een scholengemeenschap**. Het is net de scholengemeenschap die nadenkt over een rationeel en gespreid onderwijsaanbod over zijn scholen heen.
 - **Bovendien - en niet in het minst - doet deze norm afbreuk aan de grondwettelijke verplichting die het GO! conform artikel 24 van de Grondwet heeft. In dit verband spreken over een concurrentieel aanbod is juridisch onjuist. Wanneer ouders en leerlingen expliciet kiezen voor het neutraal onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, moet deze schoolkeuze in al zijn aspecten, zoals bijv. studiekeuze, door het GO! gegarandeerd en waargemaakt worden. Het invoeren/hanteren van een minimumnorm voor het (vrij) kunnen programmeren van een nieuw aanbod is dan ook te beschouwen als een belemmering bij de uitvoering van deze grondwettelijke opdracht/verplichting.**
 - Dit zal aan de kant van ouders en leerlingen tot **onduidelijkheid en onzekerheid leiden, alsook tot een impact op hun keuzemogelijkheden. Men kiest bij de start van de onderwijsloopbaan voor een school en men gaat ervan uit dat een leerling daar zijn/haar onderwijsloopbaan zal kunnen afwerken. Ook hier kan het invoeren van deze/een minimumnorm dus leiden tot een situatie waarbij ouders, die een bewuste keuze voor het neutrale onderwijs georganiseerd door de gemeenschap gemaakt hebben/willen maken, deze keuze onmogelijk gemaakt zien.**
 - De norm gaat ook voorbij aan de autonomie van de scholen om te bepalen hoe ze hun onderwijs organiseren binnen de contouren van de regelgeving. **Het is niet omdat er slechts een beperkt aantal leerlingen zijn ingeschreven in een bepaalde studierichting dat men in die school geen efficiënt gebruik maakt van de middelen die worden toegekend door de overheid.** Het is dus (te) kort door de bocht om te stellen dat men via een minimumnorm voor programmatie van studierichtingen komt tot een meer evenwichtige ratio 'aantal leerlingen per leerjaar' en tot een meer efficiënte inzet van beperkte overheidsmiddelen.
 - Er zijn andere maatregelen om **een lerarentekort tegen te gaan** dan regelgeving in te voeren die leidt tot een minimumnorm voor het programmeren van studierichtingen.
 - Deze nieuwe programmatieregelgeving kan een voorafname inhouden op een **noodzakelijk toekomstig debat over het studieaanbod in het secundair onderwijs, inplanting en omkadering.** Het ware dan ook beter dit debat open en vrij aan te vatten, zonder enige voorafname.
- Het voorzien van een soepelere regeling voor structuuronderdelen die toeleiden naar een knelpuntberoep en het vrijstellen van structuuronderdelen zoals Latijn-Grieks, doet geen afbreuk aan onze principiële bezwaren zoals hierboven uiteengezet.

- Bij het beoordelen van programmatiedossiers hanteert de Vlaamse regering onder meer het criterium de keuzevrijheid van ouders en leerlingen. Het GO! heeft (als enige onderwijsverstrekker) de grondwettelijke plicht de keuze voor neutraal onderwijs te garanderen. Die plicht geldt ook in een voor het overige, op basis van het criterium 'macrodoelmatigheid', globaal genomen eerder 'verzadigd' landschap. **Daarom vraag het GO! om het criterium als volgt te herformuleren: 'de keuzevrijheid van ouders en leerlingen, rekening houdend met de grondwettelijke plicht van het Gemeenschapsonderwijs om die te garanderen'.**
- type 9 BuSO programmatie: het GO! begrijpt dat er ten gronde moet worden gesproken over de proliferatie van type 9 Vlaanderen breed. Het is echter zo dat in de programmatieregeling die nu in dit decreet voorzien wordt, **de scholen die ook andere types aanbieden dan type 9, niet vrij kunnen programmeren. Hierdoor dreigt er een onevenwicht ontstaan ten opzichte van scholen zonder type 9-aanbod.**

Maatregelen m.b.t. het deeltijds kunstonderwijs

Het GO! heeft de volgende opmerkingen:

- Artikel 125: **De verhoging van 3% naar 5% is positief te noemen maar het blijft een spijtige zaak dat er geen overschrijding meer kan gebeuren. Fundamenteler is de vraag van het GO! om dit genuanceerder te bekijken en zo een daadwerkelijke oplossing te bieden voor elke academie. Elke academie, ongeacht zijn grootte, heeft nood aan minimaal 20 uren PEC.** Kleine academies (<500 leerlingen) komen hier niet aan. Voor hen maakt een procentuele verhoging in PEC van 3% naar 5% de facto amper een verschil. Ook bij deze procentuele verhoging blijft die 20 uur buiten hun bereik. Immers, in het DKO is er geen puntenenveloppe voor ambten bestuurs- en ondersteunend personeel zoals in het volwassenenonderwijs. En in het DKO wordt er, in tegenstelling tot in het volwassenenonderwijs, ook geen onderscheid gemaakt tussen het inzetten van coördinatie voor onderwijsopdrachten (cf. lijst te onderhandelen met de vakbonden) en uren in andere opdrachten dan de onderwijsopdrachten waarbij voor deze laatste voor een overschrijding van 3% een akkoord van het LOC nodig is. **Dit alles staat dan ook in schril contrast met het feit dat ook zij in een aantal coördinatieopdrachten moeten kunnen voorzien, zoals het opvolgen van de werkplekken in een alternatieve leercontext, kwaliteitszorg, inzetten op onderwijsvernieuwing,**
- **De overheid breidt de groep studenten binnen het hoger onderwijs die aanspraak kunnen maken op speciale onderwijsleermiddelen** (hulpmiddelen die leerlingen, studenten of cursisten met een beperking nodig hebben om het onderwijsleerproces in de gewone school te kunnen volgen) **uit.** De doelgroep wordt gevormd door: de leerlingen met een functiebeperking die les volgen in het gewoon kleuter-, lager of secundair onderwijs; studenten met een functiebeperking die les volgen in het hoger of academisch onderwijs; cursisten met een functiebeperking die les volgen in een centrum voor volwassenenonderwijs of een centrum voor basiseducatie. **Het GO! betreurt dat leerlingen DKO nog steeds niet meegenomen worden in deze doelgroep.** Immers, rekening houdend met de opdracht van het DKO (geëxpliciteerd in het decreet van 2018) t.a.v. leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften (met onder meer de

mogelijkheid tot het volgen van een IAC in het DKO) is het opvallend dat deze groep leerlingen hier geen aanspraak op kan maken. Het lijkt dan ook niet logisch dat een welbepaalde groep leerlingen hier uit de boot valt terwijl er vanuit de overheid wel verwachtingen gesteld worden voor het DKO t.a.v. leerlingen met grote zorgnoden. **Het GO! vraagt alsnog om leerlingen DKO aan deze doelgroep toe te voegen.**